

Assignatura: **Legislació i Ètica professional**

Tipus: Troncal

Codi: 242022

Crèdits: 4,5 **Teòrics:** 3 **Seminaris:** 1 **Laboratori/Pràctics:** 0,5

Departament: Infermeria Fonamental i Medicoquirúrgica

Semestre acadèmic: 1r i 2n

Semestre curricular: 3r

Coordinador/a: Montserrat Busquets Surribas

Professores de cada grup de docència:

A3.1 : Pilar Antón

C3.1 : Pilar Antón

A3.2 : Montserrat Busquets

C3.2 : Montserrat Busquets

Idioma: Castella/català

Objectius:

L'alumne al finalitzar l'assignatura serà capaç de:

- Realitzar a terme anàlisis raonades sobre les quals fonamentar el comportament professional i la capacitat de crítica d'allò que es viu professionalment.
- Analitzar l'existència de postures irracionals i dogmàtiques heretades de la praxi diària.
- Identificar els límits i els requeriments legals de la professió
- Debatre la naturalesa ètica de les cures d'infermeria, diferenciant els aspectes ètics dels legals

Temari:

UNITAT DIDÀCTICA I. CONTROL DE L'EXERCICI PROFESSIONAL

Objectius específics

En finalitzar la unitat temàtica l'estudiant serà capaç de

- Conèixer la legislació relativa a la formació infermera
- Valorar les funcions del col·legi professional.
- Enunciar les normatives legals i professionals que defineixen l'exercici de la professió infermera.
- Identificar els drets de les infermeres com a professionals i com a treballadores
- Descriure el codi ètic de les infermeres i discutir la utilitat dels codis professionals

Continguts

1. Control i protecció legal de l'exercici professional
2. Competències professionals
3. Organització de la professió; els Col·legis professionals
4. Codis d'ètica professional
5. La vaga i l'objecció de consciència

UNITAT DIDÀCTICA II. ÈTICA, DRET I PROFESSIONIÓ INFERMERA

Objectius específics

En finalitzar la unitat temàtica l'estudiant serà capaç de

- Relacionar l'ètica i el dret com instruments per la convivència social
- Descriure els diferents plantejaments ètics
- Definir les teories ètiques, els seus principis i les seves limitacions
- Formular els principis ètics i els principis bioètics, i demostrar habilitat per analitzar, prenent-los com a base en el procés d'atenció
- Justificar la postura ètica de la infermera davant de situacions de conflicte ètic
- Argumentar la necessitat del discurs ètic en l'atenció infermera relacionant-ho amb els conceptes bàsics de la professió.
- Argumentar el comportament tenint en compte els valors que porta implícits i comparar els valors personals amb els professionals.

Continguts

1. Definicions i tipus d'ètica
2. Definició de dret i paper de les lleis en les societats democràtiques
3. Relació entre el Tenir Cura professional i l'ètica i el dret
4. Valors humans, valors professionals
5. Teories ètiques; la deontologia, l'utilitarisme, l'ètica del cuidar
6. Definició de bioètica, principis bioètics.

7. Exigències ètiques de les professions sanitàries i aportació específica de la disciplina infermera

UNITAT DIDÀCTICA III. DRETS FONAMENTALS

Objectius específics

En finalitzar la unitat temàtica l'estudiant serà capaç de

- Relacionar els Drets Humans amb els Drets de les persones en relació a la salut
- Enunciar la normativa legal que empara l'autonomia de les persones en les decisions relatives a la seva salut i la protecció de les dades
- Argumentar la responsabilitat de les infermeres en el manteniment i foment del Dret de les persones en matèria de salut
- Identificar les situacions en què una persona no pot decidir per si mateixa i determinar la conducta professional a seguir considerant les cartes de Drets i les normes legals
- Conèixer els diferents tipus de comitès per al desenvolupament de l'ètica en les institucions sanitàries

Continguts

1. Els Drets Humans
2. Els Drets dels Usuaris dels serveis sanitaris
3. Recomanacions del Consell Internacional d'Infermeria
4. Recomanacions del Consell d'Europa
5. Legislació vigent en matèria de Drets aplicats a l'assistència socio sanitària
6. Comitès d'ètica

UNITAT DIDÀCTICA IV. RESPONSABILITAT I AUTONOMIA PROFESSIONAL

Objectius específics

En finalitzar la unitat temàtica l'estudiant serà capaç de

- Integrar l'ètica professional i les normes legals com elements bàsics de la responsabilitat professional
- Emmarcar la responsabilitat de l'infermera en Tenir Cura de las necessitats de salut de la població
- Identificar l'autonomia professional dins de l'equip de salut.
- Analitzar la responsabilitat professional en situacions de violació o de risc de violació de la intimitat i/o llibertat de l'usuari-malalt

- Discutir les formes que fan possible que l'usuari-malalt rebi l'atenció que mereix considerant els drets i normes legals.
- Debatre les implicacions legals de la negligència professional.

Continguts

1. Responsabilitat de la infermera en la informació, la presa de decisions i el consentiment informat
2. Responsabilitat de la infermera en la intimitat, la confidencialitat i el secret professional
3. Les relacions en l'equip assistencial:
 - a. Entre professionals i els usuaris-malats i famílies
 - b. Entre professionals. Criteris de delegació
4. La negligència professional

UNITAT DIDÀCTICA V. ASPECTES ÈTICS ESPECÍFICS DE L'ORIGEN I FINAL DE LA VIDA

Objectius específics

En finalitzar la unitat temàtica l'estudiant serà capaç de

- Identificar els dilemes ètics relacionats amb el principi i el final de la vida i enunciar la situació legal establerta per aquests casos.
- Raonar el respecte per la persona i la seva autonomia en aquelles situacions en què la pròpia jerarquia de valors pot entrar en conflicte amb la de l'usuari-malalt i els drets reconeguts en les normatives
- Argumentar les decisions al final de la vida considerant la qualitat de vida de la persona en situació de malaltia terminal
- Analitzar la normativa legal que empara l'autonomia en la presa de decisions al final de la vida

Continguts

1. Defincions; obstinació terapèutica, futilitat, limitació de l'esforç terapèutic
2. L'ajuda a morir amb dignitat: la sedació i l'eutanàsia
3. El paper dels familiars en les decisions al final de la vida i l'ajuda professional
4. La formulació dels documents d'Instruccions prèvies, els límits actuals
5. Possibles situacions de conflicte respecte a la interrupció voluntària de l'embaràs

Activitats:

- Activitat aprenentatge autònom: lectures relacionades amb el temari
- Activitat no presencial: treballs individuals dirigits
- Activitat presencial: classe magistral del temari, seminari de casos, discussió de casos i situacions

Metodologia:

- Docència i aprenentatge: classes magistrals, treballs individuals dirigits, seminaris, tutories, seguiment continuat de l'aprenentatge

Avaluació:

1a convocatòria

Examen final	50%
Treballs individuals	20%
Seguiment continuat.....	20%
Autoavaluació.....	10%

2a convocatòria

Examen.....	50%
-------------	-----

Lectures obligatòries

Veure la carpeta de lectures del dossier de l'assignatura

Bibliografia de consulta

Tema I.-

Espanya. *Ley 13/1982, de 17 de diciembre, de Colegios Profesionales.* BOE. 1982;(289 Des 29):2962-2963

Espanya. *Ley 16/2003 de 28 de mayo. De cohesión y calidad del Sistema Nacional de salud.* BOE 29 de mayo nº 128.

Código penal. 1a ed. Madrid: La Ley-Actualidad, 1995.

Tema II

ANTON ALMENARA, P. *Ética y legislación en enfermería.* Barcelona. Masson; 2000

CASADO, M (ed). *Materiales de Bioética y Derecho.* Barcelona, Cedecs, 1996.

CHILDRESS, J. BEAUCHAMP, L. (1999) *Principios de ética biomédica*. Trad. castellana de la 4ªed. Barcelona.: Masson.

HENDERSON, V. *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. Ginebra: Ginebra, 1971.

SAVATER, F. *Ética para Amador*. Barcelona: Abril, 1992.

SAVATER, F. *Política para Amador*. Barcelona: Ariel, 1992.

THOMPSON, J.B.; THOMPSON, H.O. *Ética en enfermería: El manual moderno*. Mèxic, 1981.

TSCHUDIN, V. *Ethics in Nursing, The Caring Relationship*. Oxford: Heinemann, 1986.

Valls R. *Ética para la bioética y a ratos para la política*. Barcelona: Gedisa, 2003

Tema III

Espanya. Llei 14/1986, de 25 d'abril, *General de Sanitat*. BOE 102 de 29 d'abril de 1986.

Espanya. Lley 25/1990, de 20 de desembre, *del Medicament*. BOE de 22 de desembre de 1990.

Tema IV.-

ANTON ALMENARA, P. *Ética y legislación en enfermería*. Barcelona. Masson; 2000

BUSQUETS, M. *Enfermería y ética en Roca, M. Úbeda, I. Caja, C. Elementos conceptuales para la práctica de la Enfermería Comunitaria*. Monsa-Prayma. Barcelona 2005

Tema V

Comité Consultiu de Bioètica de Catalunya. *Informe sobre la eutanasia i l'ajuda al suïcidi*. Departament de salut. Generalitat de catalunya 2006

Departament de Sanitat i Seguretat Social. (2002) "*Consideracions sobre el document de voluntats anticipades*" Generalitat de Catalunya.

Mendez,V. *Sobre morir; eutanacias, derechos y razones*. Trotta. Madrid 2002

Observatori de Bioètica " *Document sobre les voluntats anticipades*". Parc Científic de Barcelona. Observatori de Bioètica i Dret. Universitat de Barcelona. (2000), 2002,2003)

Observatori de Bioètica "*Document sobre la disposició de la pròpia vida en determinats supòsits; declaració sobre la eutanàsia*" ". Parc Científic de Barcelona. Observatori de Bioètica i Dret. Universitat de Barcelona. 2003